

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*студентка Ложкіна К.В.
(наук. керівник ст. викл. Лисиця В.І.)*

У процесі управління фінансовим забезпеченням діяльності фармацевтичного промислового підприємства велике значення має оцінка оборотних активів, однією із складових якої є дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість потребує достовірної оцінки. Її природа ґрунтується на нерівномірному забезпеченні фінансовими ресурсами.

Деякі фармацевтичні промислові підприємства володіють ним у надлишку і це дає змогу реалізувати товарно-матеріальні цінності, надавати послуга, виконувати роботу без попередньої оплати, тобто з відстрочкою платежу. Такі розрахунки у зарубіжній практиці мають назву комерційного кредиту, а його поступове зародження у вітчизняній економіці сприяє вдосконаленню процесу оцінки. При цьому слід зауважити, що до дебіторської заборгованості належить поточна заборгованість, яка, в свою чергу, поділяється на дебіторську заборгованість за відвантажені товари (роботи, послуга) та іншу дебіторську заборгованість.

На формування оцінки дебіторської заборгованості значний вплив мають установлені в умовах ринкової економіки договірні зобов'язання і розрахунки. На фармацевтичних промислових підприємствах існує низка знижок і надбавок при відпуску лікарських засобів покупцям і замовникам на умовах попередньої оплати, відпуск в розстрочку (такий вид розрахунків найчастіше використовують аптеки з комунальною формою власності, оскільки найчастіше вони є неприбутковими) чи отриманні грошових коштів у момент відвантаження продукції.

Технічно цю проблему можна вирішити виписуванням векселя, що є безмовним письмовим зобов'язанням, борговою розпискою стандартної форми, що дає право її власнику вимагати сплати визначеної у векселі суми від особи, яка видала вексель у відповідний строк. І хоч в теперішніх умовах векселі в

господарському русі використовуються все частіше, оскільки вони є універсальним засобом розрахунків і залишаються одним з небагатьох стійких фінансових інструментів в економіці, фармацевтичні підприємства у своїй діяльності використовують незначний обсяг вексельних розрахунків.

Оцінку дебіторської заборгованості слід починати з аналізу, суть якого полягає у перевірці платоспроможності всіх покупців фармацевтичного підприємства. Якщо після проведення такого аналізу у підприємства виникають сумніви щодо повернення боргів, то є необхідність сформувати резерви сумніших боргів на встановлену суму. Якщо ж у підприємства немає надії відшкодувати свої борги, то суму боргу необхідно списати з балансу як безнадійну дебіторську заборгованість.

Як відомо, різні фармацевтичні підприємства по-різному формують резерви сумніших боргів, або взагалі їх не утворюють. Найбільш оптимальним є визначення строку безнадійної заборгованості в наказі про облікову політику строком не більше дванадцяти місяців з початку формування сумнішої заборгованості, а в момент закінчення вказаного часу списати її з рахунку 36 «Розрахунки з покупцями і замовниками» за рахунок створеного резерву з одночасним відображенням списаної суми заборгованості на позабалансовому рахунку.

Згідно з П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» зі складу активів списують тільки суму безнадійної заборгованості. Отже, сумніша заборгованість має перейти в безнадійну, а вже потім списують її як безнадійну. Проте в плані рахунків бухгалтерського обліку передбачено тільки рахунок 38 „Резерв сумніших боргів”. Виникає невідповідність між цими нормативними актами.

Отже слід сказати, що правильно вибраний підхід до формування та оцінки вказаних видів дебіторської заборгованості сприятиме формуванню реальної ринкової вартості дебіторської заборгованості підприємств фармацевтичної галузі. Таким чином облік дебіторської заборгованості є важливим елементом досліджень, який потребує подальшого вивчення та вдосконалення.